

Aleksandra Głowczewska¹

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
ORCID ID: 0000-0002-3898-8822

SPRAWOZDANIE

Z VI EDYCJI OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ PRAWNICZYCH ZAWODÓW ZAUFANIA PUBLICZNEGO PT. „WSPÓŁCZESNE WYZWANIA PRAWNICZYCH ZAWODÓW ZAUFANIA PUBLICZNEGO”, TORUŃ, 12 GRUDNIA 2024 R.

W dniu 12 grudnia 2024 r. w czytelni Biblioteki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu odbyła się VI edycja Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Prawniczych Zawodów Zaufania Publicznego. Tegoroczna edycja wydarzenia została poświęcona zagadnieniu współczesnych wyzwań stojących przed przedstawicielami prawniczych zawodów zaufania publicznego. Spotkanie zgromadziło przedstawicieli nauki i praktyki, którzy podjęli się wygłoszenia interesujących wystąpień oraz udziału w ciekawej i inspirującej dyskusji. Konferencję zorganizowała Katedra Prawa Administracyjnego.

Zaproszonych gości oraz uczestników konferencji przywitał kierownik Katedry Prawa Administracyjnego (i jednocześnie kierownik naukowy konferencji) dr hab. Piotr

---

¹ Doktor nauk prawnych, asystent w Katedrze Prawa Administracyjnego na Wydziale Prawa i Administracji UMK w Toruniu, absolwentka prawa oraz ochrony dóbr kultury, specjalizacja muzealnictwo i zabytkoznawstwo; autorka i współautorka publikacji z zakresu prawa i postępowania administracyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem prawa ochrony zabytków. Kierownik naukowy Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Prawniczych Zawodów Zaufania Publicznego. Adres e-mail do kontaktu: apensz@umk.pl.

Rączka, prof. UMK. Według Piotra Rączki dotychczasowe pięć edycji wydarzenia pokazało, że konferencja poświęcona zagadnieniom związanym z wykonywaniem prawniczych zawodów zaufania publicznego jest okazją do wymiany doświadczeń oraz wyrażenia prognozowanych i oczekiwanych zmian w obowiązujących regulacjach prawnych. Podkreślił, że niesłabnące zainteresowanie wskazuje na istotność podejmowanego tematu. Piotr Rączka zauważył także, że tegoroczna konferencja poświęcona jest zagadnieniu tym bardziej ważnemu z punktu widzenia zmian zachodzących w społeczeństwie, nowych wyzwań, których podejmują się przedstawiciele prawniczych zawodów zaufania publicznego, rosnącego dostępu do nowoczesnych technologii oraz perspektyw rozwoju korporacji prawniczych. Odwołał się do kryzysu, który dotyka wspomniane korporacje, kwestii marginalizacji mniejszych izb oraz rosnącej konkurencji na rynku usług prawniczych. Następnie podziękował organizatorom konferencji – Katedrze Prawa Administracyjnego, Kołu Naukowemu Marketingu Prawniczego oraz pracownikom Biblioteki Wydziału Prawa i Administracji.

Następnie głos zabrała dr hab. Aleksandra Kustra-Rogatka, prof. UMK, prodziekan ds. nauki Wydziału Prawa i Administracji UMK, która wyraziła uznanie dla organizatorów konferencji, podkreślając istotność podejmowanego tematu, oraz życzyła wielu inspirujących i bogatych merytorycznie wystąpień. W dalszej kolejności Piotr Rączka skierował podziękowania do głównego partnera organizowanej tegorocznej konferencji, którym została Fundacja Polski Instytut Notarialny POLINOT, oraz do patronów i sponsorów konferencji: dziekana WPiA UMK w Toruniu, prof. Macieja Serowańca, Krajowej Izby Radców Prawnych, Krajowej Rady Komorniczej, Okręgowej Izby Radców Prawnych w Toruniu, Okręgowej Rady Adwokackiej w Toruniu, Izby Notarialnej w Gdańsku, Kancelarii WASP Wilamowscy Adwokaci spółka partnerska, Kancelarii Prawnych Conseil oraz Kancelarii Prawnej Ostrowski i Wspólnicy.

W imieniu Polskiego Instytutu Notarialnego POLINOT wystąpiła notariusz Agata Pietrzak, która podziękowała za zaproszenie do udziału w konferencji, wskazując, że współpraca ze środowiskiem akademickim jest i powinna być dla notariuszy niezwykle ważna. Następnie głos zabrał Wicedziekan Rady OIRP w Toruniu Ryszard Wilmanowicz, który przekazał życzenia owocnych obrad. Po przemówieniach zaproszonych gości Piotr Rączka zaprosił prelegentów do pierwszej sesji pt. „Wyzwania samorządów zawodów zaufania publicznego”.

Pierwszym prelegentem był dr Mariusz Liskowski z Bydgoskiej Szkoły Wyższej, który wygłosił referat „Kilka uwag o statusie ustrojowym asesora komorniczego i możliwości jego powołania na stanowisko komornika sądowego w kontekście wyzwań egzekucji sądowej”. Mariusz Liskowski wskazał na deformację pracowniczego statusu asesora komorniczego w czasie zastępowania komornika oraz jego prawa i obowiązki. Odwołał się także do problematyki kadencyjności trwania asesury komorniczej. Przedstawił dane statystyczne dotyczące egzaminów wstępnych na aplikację i ich zdawalności, z których jasno wynika, że kandydatów na aplikację komorniczą jest coraz mniej, a poziom zdawalności spada.

Drugą prelegentką była dr Katarzyna Grajewska-Bartosz z Izby Notarialnej w Gdańsku („Współczesne wyzwania zawodu notariusza”), która zwróciła uwagę na cechy zawodu notariusza, ewolucję kompetencji oraz zadania wykonywane przez przedstawicieli

tego zawodu. Postawiła pytanie o możliwość rozszerzenia katalogu tych zadań, między innymi o kwestie związane z rozwodami, nakazami zapłaty, prowadzenie rejestru związków małżeńskich czy działalności gospodarczych. W swoim wystąpieniu Katarzyna Grajewska-Bartosz wskazała również na wyzwania, z którymi muszą borykać się notariusze. Prelegentka na zakończenie wystąpienia postawiła otwarte pytanie: dokąd zmierza zawód notariusza?

Następnie głos zabrał radca prawny Łukasz Sobolewski, przewodniczący Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Toruniu, który wygłosił referat „Sąd dyscyplinarny czy koleżeński? Uwagi na tle orzecznictwa”. Prelegent poruszył zagadnienie postrzegania sądownictwa dyscyplinarnego przez środowiska prawnicze i nieprawnicze oraz wskazał na rosnącą liczbę spraw dyscyplinarnych w ostatnich latach. Wskazał na niedostatki przepisów dotyczących sądownictwa dyscyplinarnego: brak regulacji dotyczących wyłączeń czy reguł koleżeństwa.

Kolejnym prelegentem był dr Piotr Świerczyński, reprezentujący Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, który wygłosił referat „Niezależne samorządy i niezależność w samorządzie – refleksje na temat zachowania idei niezależności w funkcjonowaniu samorządów zawodowych zrzeszających przedstawicieli prawniczych zawodów zaufania publicznego w Polsce”. Prelegent omówił pojęcie niezależności, wskazując jednocześnie na jej ograniczenia pojawiające się w samorządach zawodowych. Skutkiem tych ograniczeń jest między innymi: poddawanie kuratorów sądowych egzekutywie, nadzór Sądu Najwyższego nad sądami dyscyplinarnymi czy przejęcie przygotowania aplikantów przez prywatne podmioty.

Następnie głos zabrał adwokat Krzysztof Zuber z ORA we Wrocławiu. W swoim wystąpieniu „Tajemnica adwokacka w orzecznictwie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury na podstawie wybranych orzeczeń wydanych w latach 2019–2024” podjął próbę definicji tajemnicy adwokackiej i określenia jej granic. Odnosił się do najczęściej występujących wypadków naruszenia tajemnicy adwokackiej, podając konkretne przykłady zachowań, które były przedmiotem orzeczeń sądów dyscyplinarnych.

Ostatnią prelegentką w pierwszej sesji była dr hab. Magdalena Tabernacka, prof. UW r z Uniwersytetu Wrocławskiego, która wygłosiła referat „Samorząd zawodowy mediatorów – implikacje doświadczeń w prawnej organizacji samorządu zawodowego mediatorów na Litwie dla ewentualnych przyszłych rozwiązań prawnych w Polsce”. Wskazała, że jej zdaniem mediator nie powinien być traktowany jako funkcja, ale jako zawód. Odniosła się do problemów związanych z brakiem samorządu mediatorów i niewystarczającą regulacją w polskim porządku prawnym. Inspiracją dla polskiego ustawodawcy mogą być zdaniem Magdaleny Tabernackiej rozwiązania litewskie. Przedstawiła również proponowany model zawodu mediatora i samorządu mediatorów.

Po przerwie rozpoczął się drugi panel poświęcony „Sztucznej inteligencji i cyberbezpieczeństwu w prawniczych zawodach zaufania publicznego”. Moderatorem panelu była dr Karolina Rokicka-Murszewska z UMK w Toruniu, która zaprosiła pierwszą prelegentkę, adwokat Katarzynę Piotrowską-Mańko z ORA w Łodzi. Swoje wystąpienie pani mecenas poświęciła „Redefinicji zawodu adwokata w erze twórczości wspomaganej AI”. Prelegentka poruszyła kwestię rejestracji utworów stworzonych z użyciem narzędzi sztucznej inteligencji oraz braku regulacji w tym zakresie. Odniosła się do problemu

braku „utworu” w rozumieniu przepisów, gdyż za taki nie uznaje się dzieł przygotowanych przez autorów z użyciem narzędzi AI, gdyż zdaniem sądów nie ma tu wystarczającego wkładu człowieka, co powoduje problemy.

Jako druga prelegentka głos zabrała adwokat Karolina Wilamowska (WASP Wilamowscy Adwokaci sp. p., Uniwersytet Gdański), która wygłosiła referat „Generatywna AI a prawnicy przyszłości: współpraca czy konkurencja?”. Karolina Wilamowska omówiła potencjalne korzyści i zagrożenia, jakie mogą wynikać z korzystania z generatywnej sztucznej inteligencji w branży prawniczej. Wśród zagrożeń wyróżniła konieczność weryfikowania pracy wykonanej przez AI, gdyż jest ona narażona na błędy i stronniczość. Odwołała się także do problemów przywoływanych w mediach, między innymi do ograniczenia pracy dla aplikantów czy asystentów, których zadania może wykonywać AI. Kolejnym prelegentem w panelu był dr Jakub Murszewski z OIRP w Toruniu („Sztuczna inteligencja – narzędzie wsparcia czy zagrożenie dla prawniczych zawodów zaufania publicznego?”). Zdaniem Jakuba Murszewskiego wykorzystanie narzędzi AI ma miejsce w projektowaniu pism procesowych, raportów, prezentacji, tłumaczeniu tekstów czy rozwiązywaniu prostych spraw, choć jednocześnie na zadania wykonane przez AI trzeba patrzeć krytycznie, gdyż popełnia ona błędy. Narzędzia te mogą jednak zwiększyć efektywność pracy prawnika i ograniczyć rutynowe działania.

Następnie głos zabrała adwokat, mediator Katarzyna Effort-Szczepaniak (ORA w Łodzi), która wygłosiła referat „Mam supermoce! O kompetencjach miękkich w branży prawniczej w dobie boomu AI”. W odróżnieniu od przedmówców prelegentka wskazała na cechy i umiejętności prawników, których nie da się zastąpić sztuczną inteligencją. Wśród nich wyróżniła kompetencje miękkie i twarde, umiejętność perswazji i empatii, krytyczne myślenie, porozumienie oraz umiejętności praktyczne. Wskazała, że nie jest możliwe, by narzędzia AI zastąpiły kontakt z człowiekiem, również podczas rutynowych czynności.

W panelu wystąpiła również dr Dominika Skoczylas z Uniwersytetu Szczecińskiego, która omówiła „Kompetencje cyfrowe przedstawicieli zawodów prawniczych w obliczu cyberzagrożeń i sztucznej inteligencji”. Prelegentka wskazała, że efektywne korzystanie z nowoczesnych technologii, w tym narzędzi AI, może pozwolić na opracowanie standardów i wdrożenie polityk dotyczących cyberbezpieczeństwa. Dominika Skoczylas odniosła się również do argumentów przeciwko używaniu nowoczesnych technologii, między innymi do szkód wyrządzonych przez AI i kwestii odpowiedzialności, czy do ograniczania zatrudniania aplikantów i asystentów.

Kolejnym prelegentem w sesji był Mikołaj Brzóstowicz, student V roku prawa na UMK w Toruniu. W swoim wystąpieniu „Cyberbezpieczeństwo i ochrona danych a zawody prawnicze: ochrona informacji poufnych w erze cyfrowej” odniósł się do problematyki znaczenia ochrony danych osobowych w relacji prawnik–klient oraz zagrożeń płynących z niewłaściwego zabezpieczenia tych danych. Wskazał na wyzwania technologiczne, jakie stoją przed kancelariami prawnymi i samorządami zawodowymi.

Następnie głos został oddany notariuszom. Pierwszym z nich był notariusz Marcin Bednarski (POLINOT), który wygłosił referat „Sztuczna inteligencja w administracji publicznej a praca notariusza”. Prelegent omówił sytuacje, w których sztuczna inteligencja mogłaby być pomocna notariuszom, jak na przykład wyszukiwanie dokumentacji,

przeglądanie katalogów i rejestrów, z których korzystają notariusze. Zwrócił również uwagę na korzyści płynące z wprowadzenia narzędzi AI do bieżącej pracy prawników, w tym notariuszy.

Ostatnią prelegentką była notariusz Agata Pietrzak (POLINOT), która wygłosiła referat „Pogromcy duchów – czyli AI w służbie notariatu”. W swoim wystąpieniu odniosła się do wizerunku notariusza, który współcześnie nie kojarzy się z nowoczesnymi technologiami. Według prelegentki to mylne wrażenie, gdyż notariusz w swojej pracy musi korzystać z narzędzi cyfrowych i elektronicznych. Poruszyła również kwestię zagrożeń płynących z korzystania z narzędzi AI dla notariuszy, takich jak tworzenie nieistniejących aktów prawnych, brak krytycznego i logicznego myślenia oraz empatycznego spojrzenia na klienta.

Ostatnia, trzecia sesja, została poświęcona „(Nie)codziennym problemom prawniczych zawodów zaufania publicznego”. Moderatorem panelu była dr hab. Magdalena Tabernacka, prof. UW, która zaprosiła prelegentów do zajęcia wskazanych miejsc.

Jako pierwsza głos zabrała dr Anna Domańska (POLINOT, Izba Notarialna w Łodzi). Wystąpienie prelegentki „Umowa urbanistyczna w formie aktu notarialnego – nowe narzędzie w procedurze uzyskiwania zintegrowanego planu inwestycyjnego – wyzwanie dla notariusza” dotyczyło praktycznych kwestii zawierania tytułowej umowy, której przedmiotem jest ustalenie warunków realizacji inwestycji uzupełniającej. Zawarcie umowy urbanistycznej jest niezbędnym elementem procedury sporządzenia zintegrowanego planu inwestycyjnego. Pani notariusz wskazała, że właściwe sporządzenie umowy może być wyzwaniem dla notariuszy z uwagi na konieczność odniesienia się do specjalistycznej wiedzy z zakresu urbanistyki.

Drugim prelegentem był dr Jarosław Kowalski z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie („Pozycja ustrojowa prawnika zagranicznego na polskim rynku usług prawnych”). Jarosław Kowalski omówił procedurę wpisu na listę prawników zagranicznych oraz sposób rozumienia tego pojęcia. Wskazał na problemy wynikające z tego statusu – kwestię ograniczonego zaufania klientów do prawników zagranicznych, bariery językowe czy węższy zakres możliwości dla osób spoza Unii Europejskiej.

Następnie referat „Biznes, misja, a może 2 w 1? ID adwokatury A.D. 2024” wygłosił adwokat Mateusz Rudziński, reprezentujący Kancelarie Conseil. Przedstawił pogląd o głębokim kryzysie adwokatury i adwokatów, z którym wiąże się niezadowolone młodych aplikantów i adwokatów przystępujących do wykonywania zawodu. Wskazał na problemy z poczuciem misji, nieopłacalnością wykonywania zawodu oraz ograniczenia wynikające z etyki adwokackiej. Postawił pytania o to, czy prawnik może i powinien być postrzegany jako przedsiębiorca, a tym samym czy może reklamować swoje usługi (skoro zatrudnia pracowników i płaci podatki).

Kolejną prelegentką w sesji była adwokat Joanna Gręndzińska, reprezentująca Uniwersytet WSB Merito w Gdańsku i Pomorską Izbę Adwokacką. Referat „Czy prawnik psuje się od głowy? O tworzeniu warunków do wykonywania pracy w prawniczych zawodach zaufania publicznego” dotyczył problemów prawników związanych z szeroko pojętym *well-being* i wypaleniem zawodowym. Prelegentka wskazała na trudności w znalezieniu równowagi między misją, wykonywaniem zawodu a życiem prywatnym prawników. Joanna Gręndzińska wskazała, że potrzebne wydaje się wprowadzenie do

systemu edukacji lub szkoleń zajęć z zakresu higieny pracy, technik radzenia sobie ze stresem czy technik relaksacyjnych.

Ostatnim prelegentem był dr Łukasz Maszewski z UMK w Toruniu, który przedstawił „Obowiązki przedstawicieli prawniczych zawodów zaufania publicznego wynikające z ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych”. W swoim wystąpieniu wskazał na problemy związane ze skutecznym wejściem w życie przepisów o doręczeniach elektronicznych, nowelizacjami i skutecznym stosowaniem tych rozwiązań normatywnych. Poruszył kwestie likwidacji platformy e-PUAP, aktualizacji baz adresów dla doręczeń elektronicznych i niewystarczającego przystosowania organów administracji publicznej do korzystania z doręczeń elektronicznych.

Po zakończonym panelu odbyła się dyskusja. Jako pierwszy głos zabrał Piotr Rączka, który odniósł się do kwestii kryzysu w zawodach zaufania publicznego i czynników, które na to wpływają. Podniesiona została problematyka zakazu reklamy, nieutożsamiania się prawników z samorządem zawodowym i marginalizacji mniejszych izb radcowskich, notarialnych, adwokackich czy komorniczych. Głos w tej części dyskusji zabrali także komornik Bogdan Wawrzynowicz z Białegostoku, Agata Pietrzak, dr Piotr Chrzczonowicz (UMK w Toruniu), Katarzyna Piotrowska-Mańko oraz Katarzyna Grajewska-Bartosz. Wszyscy odnieśli się krytycznie do działań podejmowanych przez organy kolegialne izb i rad, które nie są głosem oddolnym. Pogłębia to zdaniem uczestników kryzys samorządów. Agata Pietrzak wskazała na fakt skierowania petycji od środowiska notariuszy do Krajowej Rady Notarialnej o zwołanie Kongresu Notariuszy (organu opiniodawczego niezwoływanego od lat). Petycja ta pozostała bez rozpatrzenia. Piotr Rączka zwrócił uwagę, że być może powinna nastąpić wymiana pokoleniowa, z czym zgodzili się Bogdan Wawrzynowicz i Agata Pietrzak, wskazując, że członkowie samorządów są rozczarowani działaniami tych samorządów. Mateusz Rudziński wskazał, że młodych prawników niewiele łączy wspólnie z samorządami zawodowymi, a często jest to tylko konieczność opłacania składek. Głos odrębny przedstawiła Joanna Gręndzińska, stwierdzając, że samorzady tworzą sami prawnicy i jeśli dążymy do utrzymania samorządów, które jej zdaniem są potrzebne, to należy przedstawiać więcej inicjatyw oddolnych.

Konferencję podsumował Piotr Rączka. Podziękował wszystkim uczestnikom za ciekawe wystąpienia i inspirującą, merytoryczną dyskusję. Wyraził przekonanie, że inicjatywy w postaci konferencji praktyków i teoretyków mogą być głosem oddolnym zmieniającym samorzady zawodowe na lepsze. Podziękował także organizatorom i zaprosił wszystkich na kolejną, VII edycję Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Prawnicych Zawodów Zaufania Publicznego, która odbędzie się 11 grudnia 2025 r.